

AUDITO IR APSKAITOS TARNYBA

***TYRIMO „DĖL STANDARTŲ TAIKYMO PALENGVINIMO
MAŽOMS ĮMONĖMS PAGAL NAUJĄ APSKAITOS
DIREKTYVĄ“ ATASKAITA***

Vilnius

Remiantis teisiniu reglamentavimu 2014 m. sausio mėn. buvo atliktas tyrimas dėl verslo apskaitos standartų taikymo palengvinimo mažoms įmonėms pagal naują Apskaitos direktyvą 2013/34/ES.

Siekiant sumažinti administracinę naštą labai mažoms ir mažoms įmonėms, Apskaitos direktyvoje šioms įmonėms numatyti paprastesni apskaitos tvarkymo reikalavimai ir numatytos galimybės taikyti tam tikras išimtis. Ši direktyva turėtų užtikrinti, kad didžioji dalis reikalavimų mažosioms įmonėms būtų suvienodinti visoje Europos Sąjungoje. Ši direktyva grindžiama principu „visų pirma galvoti apie mažuosius“.

Pagal Apskaitos direktyvą labai mažos yra tokios įmonės, kurių ne mažiau kaip du rodikliai paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną neviršija šių dydžių:

1. balanse nurodyto turto vertė – 350 000 eurų;
2. pardavimo grynosios pajamos per ataskaitinius finansinius metus – 700 000 eurų;
3. vidutinis metinis darbuotojų skaičius per ataskaitinius finansinius metus – 10.

Mažos įmonės yra tokios, kurių ne mažiau kaip du rodikliai paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną neviršija šių dydžių:

- 1) balanse nurodyto turto vertė – 4 000 000 eurų;
- 2) pardavimo grynosios pajamos per ataskaitinius finansinius metus – 8 000 000 eurų;
- 3) vidutinis metinis darbuotojų skaičius per ataskaitinius finansinius metus – 50.

Tyrimo tikslas – nustatyti verslo apskaitos standartų nuostatas, kurios turėtų būti keičiamos atsižvelgiant į Apskaitos direktyvos reikalavimus labai mažoms ir mažoms įmonėms, įvertinti siūlomų keitimų naudą ir problemines sritis.

Lentelėje pateikiami pasiūlymai dėl verslo apskaitos standartų (toliau – VAS) keitimo poreikio siekiant įgyvendinti Apskaitos direktyvos nuostatas.

Apskaitos direktyvos nuostatos, susijusios su labai mažomis ir mažomis įmonėmis	Paiškinimai	Pasiūlymai
<p>3 straipsnis. Įmonių ir grupių kategorijos</p> <p>1. Taikydamos vieną ar daugiau 36 straipsnyje numatytų galimybių, valstybės narės apibrėžia labai mažas įmones, kaip įmones, kurių bent du iš trijų toliau nurodytų rodiklių balanso datą neviršija šių ribų:</p> <p>a) bendra balanso suma: 350 000 EUR;</p> <p>b) grynosios pajamos: 700 000 EUR;</p> <p>c) vidutinis darbuotojų skaičius finansiniais metais: 10.</p> <p>2. Mažosios įmonės – įmonės, kurių bent du iš toliau nurodytų trijų rodiklių balanso datą neviršija šių ribų:</p> <p>a) bendra balanso suma: 4 000 000 EUR;</p> <p>b) grynosios pajamos: 8 000 000 EUR;</p> <p>c) vidutinis darbuotojų skaičius finansiniais metais: 50.</p>	<p>Apskaitos direktyvoje pateikiamos labai mažų ir mažų įmonių apibrėžtys.</p> <p>Remiantis Apskaitos direktyvoje pateiktais rodikliais Įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo projekte numatoma suskirstyti įmones į kategorijas.</p>	<p>Keičiant VAS, vartoti sąvokas „labai maža įmonė“, „maža įmonė“.</p>

Apskaitos direktyvos nuostatos, susijusios su labai mažomis ir mažomis įmonėmis	Paiškinimai	Pasiūlymai
<p>4 straipsnis. Bendrosios nuostatos</p> <p>1. Metinės finansinės ataskaitos sudaro sudėtinę visumą, ir visų įmonių atveju tai yra bent jau balansas, pelno (nuostolių) ataskaita ir finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas.</p> <p>Valstybės narės gali reikalauti, kad įmonės, <u>išskyrus mažąsias įmones</u>, be pirmoje pastraipoje nurodytų dokumentų, į metines finansines ataskaitas įtrauktų ir kitas ataskaitas.</p>	<p>Pagal Apskaitos direktyvos 4 straipsnio 1 dalį labai mažų ir mažų įmonių finansinių ataskaitų rinkinį turėtų sudaryti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Balansas; 2. Pelno (nuostolių) ataskaita; 3. Aiškinamasis raštas. 	<p>Pagal Apskaitos direktyvą labai mažos ir mažos įmonės turėtų rengti mažiau finansinių ataskaitų. Šioms įmonėms nėra prievolės rengti nuosavo kapitalo pokyčių ir pinigų srautų ataskaitas.</p> <p>Diskutuoti, ar labai mažų įmonių apskaitos tvarkymo ir finansinių ataskaitų sudarymo reikalavimus nustatyti visuose VAS, ar 38-ajame VAS „Neribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų ir mažųjų bendrijų buhalterinė apskaita ir finansinės ataskaitos“.</p> <p><u>Labai mažų įmonių apskaitą reglamentuojant 38-ajame VAS:</u></p> <p>- Reikėtų keisti 38-ojo VAS pavadinimą, taikymo sritį ir atitinkamas standarto nuostatas (Šiuo metu standarto pavadinimas yra ilgas. Papildžius standartą nuostatomis dėl labai mažų įmonių apskaitos, standarto pavadinimas turėtų būti apibendrintas, o standarto bendrosiose nuostatose aiškiai apibrėžti, kuriems juridiniams asmenims standartas taikomas. Dabartinėje 38-ojo VAS redakcijoje vartojama sąvoka „įmonė“, kai standarto nuostatos yra taikomos ir mažosioms bendrijoms, ir</p>

Apskaitos direktyvos nuostatos, susijusios su labai mažomis ir mažomis įmonėmis	Paiškinimai	Pasiūlymai
		<p>neribotos civilinės atsakomybės juridiniams asmenims. Kai standarto nuostatos taikomos mažosioms bendrijoms, vartojama sąvoka „mažoji bendrija“, kai standarto nuostatos taikomos individualioms įmonėms, tikrosioms ūkinėms bendrijoms ir komanditinėms ūkinėms bendrijoms, vartojama sąvoka „neribotos civilinės atsakomybės juridiniai asmenys“. Sąvoka „įmonė“ galėtų apimti ir labai mažas įmones, o sąvoka „labai maža įmonė“ atskirai galėtų būti vartojama, kai standarto nuostatos būtų taikomos tik labai mažai įmonei).</p> <p>- Atsižvelgiant į Apskaitos direktyvos reikalavimus, labai mažų įmonių balanso ir pelno (nuostolių) ataskaitos formos skirtųsi nuo 38-ajame VAS nustatytų balanso ir pelno (nuostolių) ataskaitos formų, todėl atsirastų poreikis koreguoti balanso ir pelno (nuostolių) ataskaitos sudarymą reglamentuojančias nuostatas. Svarstyтина galimybė nedidinti finansinių ataskaitų rinkinių skaičiaus, o pakeisti 38-ajame VAS pateiktas pavyzdines balanso ir pelno (nuostolių) ataskaitos formas. Tokiu atveju 38-ąjį VAS taikančios įmonės naudotų vienodas formas. Jeigu būtų pasirinktos paprastesnės formos, neribotos civilinės atsakomybės</p>

Apskaitos direktyvos nuostatos, susijusios su labai mažomis ir mažomis įmonėmis	Paiškinimai	Pasiūlymai
		<p>juridiniai asmenys tai turėtų įvertinti palankiai. Priimant sprendimą dėl finansinių ataskaitų formų koregavimo ir vienodinimo, reikėtų atsižvelgti ir į mažąsias bendrijas, kurioms ataskaitų parengimas pagal dabartines formas būna keblus.</p> <p>- Jeigu labai mažoms įmonėms būtų numatyta galimybė nuosavo kapitalo pokyčių ir pinigų srautų ataskaitas pasirinkti savo nuožiūra, 38-ąjį VAS reikėtų papildyti naujais skyriais ir numatyti pavyzdines nuosavo kapitalo pokyčių ir pinigų srautų ataskaitų formas. Nededinant standarto apimties, galima būtų pateikti nuorodas į 4-ąjį VAS „Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita“ ir 5-ąjį VAS „Pinigų srautų ataskaita“.</p> <p>- Labai mažoms įmonėms reikėtų nustatyti atskirus informacijos atskleidimo aiškinamajame rašte reikalavimus. Dabartinėje 38-ojo VAS redakcijoje mažosioms bendrijoms ir neribotos civilinės atsakomybės juridiniams asmenims nustatyti informacijos atskleidimo reikalavimai pateikiami atskiruose punktuose.</p> <p>- Jeigu nebūtų pasinaudota Apskaitos direktyvos išimtimi dėl tikrosios vertės nuostatų netaikymo, labai mažos įmonės turėtų vertinti turtą tikrąja verte. 38-asis VAS vertinimo tikrąja verte</p>

Apskaitos direktyvos nuostatos, susijusios su labai mažomis ir mažomis įmonėmis	Paiškinimai	Pasiūlymai
		<p>nenumato, todėl jį papildžius nuostata dėl vertinimo tikrąja verte, jis taptų dar sudėtingesnis.</p> <p>- Atsižvelgiant į Apskaitos direktyvos reikalavimus, labai mažos įmonės balanse turėtų pateikti duomenis apie atidėjinius. 38-asis VAS nereikalauja sudaryti atidėjinių, atskleisti neapibrėžtųjų įsipareigojimų, pripažinti neapibrėžtojo turto.</p> <p>- 38-asis VAS nereikalauja pripažinti, apskaitoje registruoti ir finansinėse ataskaitose parodyti sąnaudų ir ilgalaikių įsipareigojimų pagal atskirus darbdavio ir darbuotojo susitarimus mokamo ilgalaikio atlygio darbuotojui, numatyto sukaupti ir išmokėti per ilgesnį kaip dvylikos mėnesių laikotarpį.</p> <p>- 38-VAS nereikalauja taikyti retrospektyvinio apskaitos politikos keitimo ir esminių apskaitos klaidų taisymo būdo. Jei maža įmonė taptų labai maža įmone ir jai reikėtų taikyti 38-ąjį VAS, tai pagal jo baigiamąsias nuostatas iki pirmos ataskaitinio laikotarpio dienos įsigyto turto ir įsipareigojimų vertės apskaitos registruose ji nekoreguotų. Jei labai maža įmonė taptų maža įmone ir apskaitą turėtų tvarkyti pagal visus VAS, tai apskaitos politika, pakeista pradėdant taikyti VAS, turėtų būti</p>

Apskaitos direktyvos nuostatos, susijusios su labai mažomis ir mažomis įmonėmis	Paiškinimai	Pasiūlymai
		<p>registruojama pagal 7-ojo VAS „Apskaitos politikos, apskaitinių įvertinimų keitimas ir klaidų taisymas“ reikalavimus retrospektyviniu būdu. Pereiti į mažų įmonių kategoriją būtų sunkiau.</p> <p>Išvada. Labai mažoms įmonėms būtų patogiau, jei visos nuostatos būtų viename standarte ir nereikėtų pateikti nuorodų į kitus VAS, tačiau šiuo atveju 38-asis VAS būtų dar labiau išplėstas, taptų sudėtingesnis, o tai pasunkintų šio standarto naudojimą mažosioms bendrijoms ir neribotos civilinės atsakomybės juridiniams asmenims, t. y. būtų sudėtinga atskirti, kurios nuostatos jiems taikomos.</p> <p><u>Labai mažų įmonių apskaitą reglamentuojant ne 38-ajame VAS, o visuose kituose VAS, reikėtų:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Keisti 2-ojo VAS „Balansas“, 3-iojo VAS „Pelno (nuostolių) ataskaita“, 4-ojo VAS „Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita“, 5-ojo VAS „Pinigų srautų ataskaita“ ir 6-ojo VAS „Aiškinamasis raštas“ taikymo nuostatas:

Apskaitos direktyvos nuostatos, susijusios su labai mažomis ir mažomis įmonėmis	Paiškinimai	Pasiūlymai
		<ul style="list-style-type: none"> • 2-ajame ir 3-iajame VAS nustatyti, kurios pavyzdinės balanso ir pelno (nuostolių) ataskaitos formos skiriamos labai mažoms ir mažoms įmonėms; • 4-ajame ir 5-ajame VAS nustatyti, kad labai mažos ir mažos įmonės nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitą ir pinigų srautų ataskaitą sudaro, jei jas sudaryti nusprendžia savo nuožiūra (jei tokia galimybė būtų numatyta); • 6-ajame VAS nustatyti, kurie aiškinamojo rašto reikalavimai taikomi labai mažoms ir mažoms įmonėms. <p>- Daugelyje VAS reikėtų apibrėžti, kad tam tikros jų nuostatos labai mažoms įmonėms netaikomos. Pavyzdžiui, jei būtų pasinaudota Apskaitos direktyvos išimtimi dėl tikrosios vertės nuostatų netaikymo, daugelyje VAS reikėtų numatyti, kad labai mažos įmonės nuostatų dėl vertinimo tikrąja verte netaiko.</p> <p>Išvada. Labai mažos įmonės iš daugelio standartų turėtų pasirinkti nuostatas, kurios joms taikomos, o tai joms būtų papildoma našta. Tačiau pereiti iš vienos įmonių kategorijos į kitą būtų lengviau.</p>

Apskaitos direktyvos nuostatos, susijusios su labai mažomis ir mažomis įmonėmis	Paiškinimai	Pasiūlymai
		<p>Pagal dabar galiojančių VAS nuostatas, neribotos civilinės atsakomybės juridiniai asmenys, išskyrus tuos, kurių visi tikrieji nariai yra akcinės ar uždarnosios akcinės bendrovės, apskaitą tvarko ir finansines ataskaitas sudaro pagal 38-ąjį VAS arba visus VAS. Jei šie juridiniai asmenys pasirenka taikyti visus VAS, jie sudaro sutrumpintą balansą, sutrumpintą pelno (nuostolių) ataskaitą, nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitą ir sutrumpintą aiškinamąjį raštą.</p> <p><u>Siūlomas neribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų apskaitos supaprastinimas:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Atsižvelgiant į Apskaitos direktyvos nuostatas, kad iš labai mažų ir mažų įmonių negali būti reikalaujama papildomų finansinių ataskaitų, siūloma nereikalauti iš neribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų, išskyrus tuos, kurių visi tikrieji nariai yra akcinės ar uždarnosios akcinės bendrovės, rengti nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitą, nes daugelis šių įmonių yra mažos. - 38-ajame VAS ir 4-ajame VAS galima būtų numatyti, kad neribotos civilinės atsakomybės juridiniai asmenys, išskyrus

Apskaitos direktyvos nuostatos, susijusios su labai mažomis ir mažomis įmonėmis	Paiškinimai	Pasiūlymai
		<p>tuos, kurių visi tikrieji nariai yra akcinės ar uždarnosios akcinės bendrovės, nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitą gali sudaryti savo nuožiūra.</p> <p>Išvada. Tokiu būdu būtų numatytas šiems juridiniams asmenims paprastesnis finansinių ataskaitų rengimas ir iš jų nebūtų reikalaujama daugiau negu iš mažų įmonių.</p>
<p>14 straipsnis. Mažosioms ir vidutinėms įmonėms taikomi supaprastinimai</p> <p>1. Valstybės narės gali leisti mažosioms įmonėms rengti sutrumpintus balansus, kuriuose rodomi tik III ir IV prieduose raidėmis ir romėniškais skaitmenimis pažymėti straipsniai, atskirai nurodant:</p>	<p>Pagal direktyvos 14 straipsnį mažoms įmonėms leidžiama rengti sutrumpintą balansą ir sutrumpintą pelno (nuostolių) ataskaitą.</p>	<p>Kadangi sutrumpintų finansinių ataskaitų reikalavimus nustato atitinkami VAS, sutrumpinto balanso ir pelno (nuostolių) ataskaitų formas reikėtų koreguoti pagal Apskaitos direktyvą.</p> <p>Pagal Apskaitos direktyvą pakeistas sutrumpinto balanso ir sutrumpintos pelno (nuostolių) ataskaitos formas taikys ne tik labai mažos ir mažos įmonės, bet ir neribotos civilinės atsakomybės juridiniai asmenys, išskyrus tuos, kurių visi tikrieji nariai yra akcinės ar uždarnosios akcinės bendrovės, ir mažosios bendrijos, kurios pasirinks taikyti visus VAS.</p> <p>Apibendrinti, aiškūs sutrumpinto balanso eilučių pavadinimai finansinių ataskaitų rengėjams yra suprantamesni, o tai palengvina ataskaitų parengimą.</p>

Apskaitos direktyvos nuostatos, susijusios su labai mažomis ir mažomis įmonėmis	Paiškinimai	Pasiūlymai
<p>a) III priedo „Turtas“ D.II straipsnio skliaustuose reikalaujamą informaciją ir dalies „Kapitalas, rezervai ir įsipareigojimai“ C straipsnyje reikalaujamą informaciją, kiekvienu atveju nurodant agreguotą sumą; arba</p> <p>b) IV priedo D.II straipsnio skliaustuose reikalaujamą informaciją.</p>	<p>Pagal Apskaitos direktyvos III priedą sutrumpintame balanse turėtų būti šie straipsniai:</p> <p>Turtas (A ir B netaikoma)</p> <p>C. Ilgalaikis turtas</p> <p>I. Nematerialusis turtas</p> <p>II. Materialusis turtas</p> <p>III. Finansinis turtas</p> <p>D. Trumpalaikis turtas</p> <p>I. Atsargos</p> <p>II. Gautinos sumos</p> <p>III. Investicijos</p> <p>IV. Grynieji pinigai sąskaitoje ir kasoje</p> <p>Kapitalas, rezervai ir įsipareigojimai</p> <p>A. Kapitalas ir rezervai</p> <p>I. Pasirašytasis kapitalas</p> <p>II. Akcijų priedai</p> <p>III. Perkainojimo rezervas</p>	<p>Galiojančioje 2-ojo VAS „Balansas“ redakcijoje pateikta sutrumpinto balanso forma:</p> <p>Turtas</p> <p>A. Ilgalaikis turtas</p> <p>I. Nematerialusis turtas</p> <p>II. Materialusis turtas</p> <p>III. Finansinis turtas</p> <p>IV. Kitas ilgalaikis turtas</p> <p>B. Trumpalaikis turtas</p> <p>I. Atsargos, išankstiniai mokėjimai ir nebaigtos vykdyti sutartys</p> <p>II. Per vienerius metus gautinos sumos</p> <p>III. Kitas trumpalaikis turtas</p> <p>IV. Pinigai ir pinigų ekvivalentai</p> <p>Nuosavas kapitalas ir įsipareigojimai</p> <p>C. Nuosavas kapitalas</p> <p>I. Kapitalas</p> <p>II. Perkainojimo rezervas (rezultatai)</p>

Apskaitos direktyvos nuostatos, susijusios su labai mažomis ir mažomis įmonėmis	Paiškinimai	Pasiūlymai
	<p>IV. Rezervai V. Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai) VI. Finansinių metų pelnas (nuostoliai)</p> <p>B. Atidėjiniai C. Mokėtinos sumos (Per vienus metus mokėtinos sumos ir daugiau kaip po vieno metų mokėtinos sumos kiekviename straipsnyje ir agreguotuose straipsniuose nurodomos atskirai.) (D netaikoma)</p> <p>Siekiant galimybės palyginti informaciją ir atsižvelgiant į atidėjiniams būdingą neapibrėžtumą, Apskaitos direktyvoje numatyta atidėjinių straipsnį parodyti tiek balanse, tiek sutrumpintame balanse.</p> <p>Pagal Apskaitos direktyvą kapitalo dalyje atskirai išskiriami ir akcijų priedai.</p>	<p>III. Rezervai IV. Nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai) D. Dotacijos, subsidijos E. Mokėtinos sumos ir įsipareigojimai I. Po vienerių metų mokėtinos sumos ir ilgalaikiai įsipareigojimai II. Per vienerius metus mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai</p> <p>Pagal dabartinę 2-ojo VAS „Balansas“ redakciją atidėjiniai sutrumpintame balanse neparodomi.</p> <p>Atsižvelgiant į rinkos dalyvių klausimus dėl akcijų priedų registravimo ir parodymo, manoma, kad papildyti kapitalo dalį</p>

Apskaitos direktyvos nuostatos, susijusios su labai mažomis ir mažomis įmonėmis	Paiškinimai	Pasiūlymai
	<p>Pagal Apskaitos direktyvos 9 straipsnio 2 dalį „valstybės narės leidžia įtraukti tarpines sumas ir naujus straipsnius, jeigu tokių naujų straipsnių duomenys neįtraukti į nustatytų ataskaitų formų straipsnių turinį“.</p>	<p>būtų naudinga ir finansinių ataskaitų informacijos vartotojams suteiktų daugiau informacijos.</p> <p>Sutrumpinto balanso formą papildyti <i>Akcijų priedų</i> ir <i>Atidėjinių</i> eilutėmis, vietoj <i>Nepaskirstytojo pelno (nuostolių)</i> eilutės įrašyti dvi eilutes <i>Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)</i> ir <i>Finansinių metų pelnas (nuostoliai)</i>.</p> <p>Sutrumpinto balanso formą pakoregavus pagal Apskaitos direktyvą, preliminariai ji galėtų atrodyti taip:</p> <p>Turtas</p> <p>A. Ilgalaikis turtas</p> <p style="padding-left: 20px;">I. Nematerialusis turtas</p> <p style="padding-left: 20px;">II. Materialusis turtas</p> <p style="padding-left: 20px;">III. Finansinis turtas</p> <p style="padding-left: 20px;">IV. Kitas ilgalaikis turtas</p> <p>B. Trumpalaikis turtas</p> <p style="padding-left: 20px;">I. Atsargos, išankstiniai mokėjimai ir nebaigtos vykdyti sutartys</p> <p style="padding-left: 20px;">II. Per vienus metus gautinos sumos</p>

Apskaitos direktyvos nuostatos, susijusios su labai mažomis ir mažomis įmonėmis	Paiškinimai	Pasiūlymai
		<p>III. Kitas trumpalaikis turtas</p> <p>IV. Pinigai ir pinigų ekvivalentai</p> <p>Nuosavas kapitalas ir įsipareigojimai</p> <p>C. Nuosavas kapitalas</p> <p>I. Kapitalas</p> <p>II. Akcijų priedai</p> <p>III. Perkainojimo rezervas (rezultatai)</p> <p>IV. Rezervai</p> <p>V. Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)</p> <p>VI Finansinių metų pelnas (nuostoliai)</p> <p>D. Dotacijos, subsidijos</p> <p>E. Atidėjiniai</p> <p>F. Mokėtinos sumos ir įsipareigojimai</p> <p>I. Po vienu metų mokėtinos sumos ir ilgalaikiai įsipareigojimai</p> <p>II. Per vienus metus mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai</p>

Apskaitos direktyvos nuostatos, susijusios su labai mažomis ir mažomis įmonėmis	Paiškinimai	Pasiūlymai
<p>2. Valstybės narės gali leisti mažosioms ir vidutinėms įmonėms rengti sutrumpintas pelno (nuostolių) ataskaitas laikantis šių apribojimų:</p> <p>a) V priede nurodytos ataskaitos formos 1–5 straipsniai gali būti sujungti į vieną straipsnį „Bendrasis pelnas (nuostoliai)“;</p> <p>b) VI priede nurodytos ataskaitos formos 1, 2, 3 ir 6 straipsniai gali būti sujungti į vieną straipsnį „Bendrasis pelnas (nuostoliai)“.</p>	<p>Apskaitos direktyvos VI priede pateikta pelno (nuostolių) ataskaitos forma pagal sąnaudų paskirtį:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Grynosios pajamos. 2. Pardavimo savikaina (įskaitant vertės koregavimą). 3. Bendrasis pelnas (nuostoliai). 4. Platinimo sąnaudos (įskaitant vertės koregavimą). 5. Administracinės sąnaudos (įskaitant vertės koregavimą). 6. Kitos veiklos pajamos. 7. Pajamos iš kitų įmonių akcijų paketų, atskirai nurodant pajamas, gautas iš susijusių įmonių. 8. Pajamos iš kitų investicijų ir suteiktų paskolų, kurios yra ilgalaikio turto dalis, 	<p>Palyginti su 3-iajame VAS „Pelno (nuostolių) ataskaita“ pateikta pavyzdine pelno (nuostolių) ataskaitos forma, Apskaitos direktyvoje pateikta pelno (nuostolių) ataskaitos forma daug platesnė, nes detalizuota finansinė ir investicinė veikla.</p> <p>Dabartinėje galiojančioje 3-iojo VAS redakcijoje pateikta pavyzdinė pelno (nuostolių) ataskaitos forma:</p> <ol style="list-style-type: none"> I. Pardavimo pajamos II. Pardavimo savikaina III. Bendrasis pelnas (nuostoliai) IV. Veiklos sąnaudos <ol style="list-style-type: none"> IV.1. Pardavimo IV.2. Bendrosios ir administracinės V. Tipinės veiklos pelnas (nuostoliai) VI. Kita veikla <ol style="list-style-type: none"> VI.1. Pajamos VI.2. Sąnaudos VII. Finansinė ir investicinė veikla <ol style="list-style-type: none"> VII.1. Pajamos VII.2. Sąnaudos VIII. Įprastinės veiklos pelnas (nuostoliai)

Apskaitos direktyvos nuostatos, susijusios su labai mažomis ir mažomis įmonėmis	Paiškinimai	Pasiūlymai
	<p>atskirai nurodant pajamas, gautas iš susijusių įmonių.</p> <p>9. Kitos gautinos palūkanos ir panašios pajamos, atskirai nurodant pajamas, gautas iš susijusių įmonių.</p> <p>10. Finansinio turto ir investicijų, kurios laikomos trumpalaikiu turto, vertės koregavimas.</p> <p>11. Mokėtinos palūkanos ir panašios sąnaudos, atskirai nurodant sumas, mokėtinas susijusioms įmonėms.</p> <p>12. Pelno (nuostolių) mokestis.</p> <p>13. Pelnas (nuostoliai) po mokesčių.</p> <p>14. Kiti mokesčiai, neįtraukti į 1–13 punktus.</p> <p>15. Finansinių metų pelnas (nuostoliai).</p>	<p>IX. Pagautė</p> <p>X. Netekimai</p> <p>XI. Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą</p> <p>XII. Pelno mokestis</p> <p>XIII. Grynasis pelnas (nuostoliai)</p>

Apskaitos direktyvos nuostatos, susijusios su labai mažomis ir mažomis įmonėmis	Paiškinimai	Pasiūlymai
	<p>Laikantis Apskaitos direktyvos 14 straipsnio 2 dalies b punkto ir joje vartojamų terminų, sutrumpinta pelno (nuostolių) ataskaita atrodytų taip:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bendrasis pelnas (nuostoliai). 2. Platinimo sąnaudos (įskaitant vertės koregavimą). 3. Administracinės sąnaudos (įskaitant vertės koregavimą). 4. Pajamos iš kitų įmonių akcijų paketų, atskirai nurodant pajamas, gautas iš susijusių įmonių. 5. Pajamos iš kitų investicijų ir suteiktų paskolų, kurios yra ilgalaikio turto dalis, atskirai nurodant pajamas, gautas iš susijusių įmonių. 6. Kitos gautinos palūkanos ir panašios pajamos, atskirai nurodant pajamas, gautas iš susijusių įmonių. 	<p>3-iajame VAS pateikta sutrumpintos pelno (nuostolių) ataskaitos forma:</p> <ol style="list-style-type: none"> I. Pardavimo pajamos II. Pardavimo savikaina III. Bendrasis pelnas (nuostoliai) IV. Veiklos sąnaudos V. Tipinės veiklos pelnas (nuostoliai) VI. Kita veikla VII. Finansinė ir investicinė veikla VIII. Įprastinės veiklos pelnas (nuostoliai) IX. Pagautė X. Netekimai XI. Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą XII. Pelnas mokestis XIII. Grynasis pelnas (nuostoliai)

Apskaitos direktyvos nuostatos, susijusios su labai mažomis ir mažomis įmonėmis	Paiškinimai	Pasiūlymai
	<p>7. Finansinio turto ir investicijų, kurios laikomos trumpalaikiu turtu, vertės koregavimas.</p> <p>8. Mokėtinos palūkanos ir panašios sąnaudos, atskirai nurodant sumas, mokėtinas susijusioms įmonėms.</p> <p>9. Pelno (nuostolių) mokestis.</p> <p>10. Pelnas (nuostoliai) po mokesčių.</p> <p>11. Kiti mokesčiai.</p> <p>12. Finansinių metų pelnas (nuostoliai).</p> <p>Direktyvos 9 straipsnio nuostatos dėl balanso ir pelno (nuostolių) ataskaitos:</p> <p>2. III–VI prieduose nurodyti balanso ir pelno (nuostolių) ataskaitos straipsniai nustatyta eilės tvarka pateikiami atskirai. Valstybės narės leidžia smulkesnį tų straipsnių padalijimą, jei laikomasi nustatytų formų. Valstybės narės leidžia įtraukti tarpines</p>	<p>Svarstyti dėl sutrumpintos pelno (nuostolių) ataskaitos formos koregavimo. Svarstyti, ar sutrumpintą pelno (nuostolių) ataskaitos formą pradėti nuo <i>bendrojo pelno (nuostolių)</i> eilutės.</p> <p>Siūloma kaip perteklines išbraukti tipinės veiklos pelno (nuostolių), įprastinės veiklos pelno (nuostolių), pagautės, netekimų eilutes.</p> <p>Atsisakant Lietuvoje įprastos ir daugelį metų sudaromos sutrumpintos pelno (nuostolių) ataskaitos formos ir siekiant detalizuoti finansinę ir investicinę veiklą, preliminari pakoreguota šios ataskaitos forma galėtų būti tokia:</p> <ul style="list-style-type: none"> I. Bendrasis pelnas (nuostoliai) II. Pardavimo sąnaudos III. Administracinės sąnaudos IV. Investicijų į kitas įmones pajamos (aiškinamajame rašte atskirai nurodyti pajamas, gautas iš susijusių įmonių) V. Kitų ilgalaikių investicijų ir suteiktų paskolų pajamos (aiškinamajame rašte atskirai nurodyti pajamas, gautas iš susijusių įmonių)

Apskaitos direktyvos nuostatos, susijusios su labai mažomis ir mažomis įmonėmis	Paaškinimai	Pasiūlymai
	<p>sumas ir naujus straipsnius, jeigu tokių naujų straipsnių turinys neįeina į nustatytų formų straipsnių turinį. Valstybės narės gali reikalauti atlikti tokį smulkesnį padalijimą, įtraukti tarpines sumas arba naujus straipsnius.</p> <p>3. Balanso ir pelno (nuostolių) ataskaitos straipsnių, žymimų arabiškais skaitmenimis, struktūra, nomenklatūra ir terminija prireikus pritaikoma prie specifinio įmonės veiklos pobūdžio. Valstybės narės gali reikalauti tokio pritaikymo ypatingam ekonomikos sektoriui priklausančių įmonių atveju.</p> <p>Valstybės narės gali leisti ar reikalauti, kad balanso ir pelno (nuostolių) ataskaitos straipsniai, žymimi arabiškais skaitmenimis, būtų susumuojami, kai jų suma yra nereikšminga siekiant parodyti tikrą ir teisingą įmonės turto, įsipareigojimų,</p>	<p>VI. Kitos gautinos palūkanos ir panašios pajamos (aiškinamajame rašte atskirai pateikti pajamas, gautas iš susijusių įmonių)</p> <p>VII. Trumpalaikio finansinio turto vertės pokytis</p> <p>VIII. Mokėtinos palūkanos ir panašios sąnaudos (aiškinamajame rašte atskirai nurodyti sumas, mokėtinas susijusioms įmonėms)</p> <p>IX. Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą</p> <p>X. Pelno mokestis</p> <p>XI. Kiti mokesčiai (svarstyti, ar aktualu Lietuvoje)</p> <p>XII. Grynasis pelnas (nuostoliai)</p> <p>Lietuvoje veikiančioms įmonėms ši forma būtų neįprasta, todėl reikėtų ne tik papildyti 3-įjį ir kitus VAS, bet ir išsamiau paašškinti metodinėse rekomendacijose.</p>

Apskaitos direktyvos nuostatos, susijusios su labai mažomis ir mažomis įmonėmis	Paiškinimai	Pasiūlymai
	<p>finansinės būklės ir pelno (nuostolių) vaizdą arba kai toks susumavimas atliekamas dėl didesnio aiškumo, su sąlyga, kad taip susumuoti straipsniai būtų atskirai aptariami finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte.</p> <p>4. Nukrypdamos nuo šio straipsnio 2 ir 3 dalių, valstybės narės gali riboti įmonės galimybes nukrypti nuo pagal III–VI prieduose nustatytų formų tiek, kiek tai būtina finansines ataskaitas teikiant elektroniniu būdu.</p>	
<p>16 straipsnis. Visoms įmonėms aktualus finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto turinys</p> <p>1. Be informacijos, kurios reikalaujama pagal kitas šios direktyvos nuostatas, finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte visos įmonės atskleidžia šią informaciją:</p>	<p>Kad reikia atskleisti mažiau informacijos yra nustatyta 6-ojo VAS „Aiškinamasis raštas“ V skyriuje <i>Sutrumpinto aiškinamojo rašto pastabos</i>.</p>	

Apskaitos direktyvos nuostatos, susijusios su labai mažomis ir mažomis įmonėmis	Paiškinimai	Pasiūlymai
<p>a) taikomą apskaitos politiką;</p> <p>(direktyvos 24 konstatuojamojoje dalyje nustatyta:</p> <p>„vienas iš svarbiausių finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto elementų yra informacijos apie apskaitos politiką atskleidimas. Atskleidžiant tokią informaciją visų pirma turėtų būti nurodomi įvairių straipsnių vertinimo pagrindai, pateikiamas pareiškimas, kad ta apskaitos politika neprieštarauja veiklos tęstinumo idėjai, taip pat nurodomi visi reikšmingi taikomos apskaitos politikos pokyčiai;“)</p>	<p>Apskaitos politika atskleidžiama pagal 6-ojo VAS „Aiškinamasis raštas“ IV skyrių <i>Apskaitos politika</i>:</p> <p>28. Aiškinamojo rašto ar sutrumpinto aiškinamojo rašto apskaitos politikos dalyje turi būti nurodyta, kad finansinės ataskaitos yra parengtos vadovaujantis verslo apskaitos standartais. Taip pat nurodomi ir kiti teisės aktai, kuriais buvo vadovautasi tvarkant apskaitą ir sudarant finansines ataskaitas.</p> <p>29. Apskaitos politikos dalyje išvardijami apskaitos principai ir trumpai aprašomi apskaitos metodai ir taisyklės, kuriais tvarkydama apskaitą ir sudarydama finansines ataskaitas vadovaujasi įmonė. Jei taikomas verslo apskaitos standartuose nustatytas metodas, jo aprašyti nereikia, tik nurodoma, kad jis yra taikomas.</p>	<p>Direktyvos nuostatos dėl apskaitos politikos atskleidimo yra įgyvendintos 6-ajame VAS „Aiškinamasis raštas“.</p> <p>Jei labai mažų įmonių apskaitos tvarkymo ir finansinių ataskaitų sudarymo reikalavimai būtų nustatomi 38-ajame VAS, tai jį reikėtų papildyti nuostatomis dėl informacijos atskleidimo apie taikomą apskaitos politiką.</p>

Apskaitos direktyvos nuostatos, susijusios su labai mažomis ir mažomis įmonėmis	Paiškinimai	Pasiūlymai
	<p>30. Apskaitos politikos dalyje atskleidžiama įmonės pasirinkti:</p> <p>30.1. Nematerialiojo, ilgalaikio materialiojo ir investicinio turto įvertinimo būdai.</p> <p>30.2. Finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų įvertinimo būdai ir metodai.</p> <p>30.3. Atsargų apskaitos, įkainojimo ir parduotų prekių ar produkcijos savikainos nustatymo būdai.</p> <p>30.4. Atsargų pasigaminimo savikainos nustatymo būdas ir į atsargų pasigaminimo savikainą įtraukiamos išlaidų grupės.</p> <p>30.5. Įvertinimo būdai, kuriuos įmonė taiko vertindama žemės ūkio produkciją pirminio pripažinimo metu ir biologinį turą.</p> <p>30.6. Kiti finansinių ataskaitų duomenų įvertinimo ar tikslinimo metodai.</p>	

Apskaitos direktyvos nuostatos, susijusios su labai mažomis ir mažomis įmonėmis	Paiškinimai	Pasiūlymai
	<p>Kokią informaciją atskleisti apie apskaitos politikos pokyčius, nustatyta 6-ojo VAS V skyriaus <i>Sutrumpinto aiškinamojo rašto pastabos</i> 33 punkte:</p> <p>33. Jei per ataskaitinius finansinius metus buvo atlikta reikšmingų apskaitos politikos pakeitimų, turi būti atskleidžiama tokia informacija:</p> <p>33.1. faktas, kad apskaitos politika buvo pakeista;</p> <p>33.2. apskaitos politikos keitimo priežastis;</p> <p>33.3. pakeistos apskaitos politikos taikymo būdas;</p> <p>33.4. sumos, kuriomis koreguojami kiekvieno finansinėse ataskaitose pateikiamo laikotarpio duomenys, ir nurodytų laikotarpių duomenys iki ir po koregavimo;</p>	

Apskaitos direktyvos nuostatos, susijusios su labai mažomis ir mažomis įmonėmis	Paiškinimai	Pasiūlymai
<p>b) kai ilgalaikis turtas vertinamas perkainota verte, lentelę, kurioje parodomi:</p> <p>i) perkainojimo rezervo pokyčiai per finansinius metus, paaiškinant joje nurodytų straipsnių apmokestinimo tvarką, ir</p> <p>ii) balansinė vertė balanse, kuri būtų pripažinta, jei ilgalaikis turtas nebūtų buvęs perkainotas;</p>	<p>33.5. priešastys, dėl kurių pakeista apskaitos politika buvo taikoma perspektyviniu būdu, jei tokių atvejų buvo;</p> <p>33.6. priešastys, dėl kurių nebuvo galimybės pateikti visos patikslintos lyginamosios informacijos, jei tokių atvejų buvo.</p>	<p>Apskaitos direktyvos 16 straipsnio 1 dalies b punkte nustatytų reikalavimų dėl informacijos atskleidimo apie ilgalaikio turto perkainojimą 6-ojo VAS V skyriuje <i>Sutrumpinto aiškinamojo rašto pastabos</i> nenumatyta. Reikėtų papildyti 6-ąjį VAS.</p>

Apskaitos direktyvos nuostatos, susijusios su labai mažomis ir mažomis įmonėmis	Paiškinimai	Pasiūlymai
<p>c) kai finansinės priemonės ir (arba) turtas, kuris nėra finansinė priemonė, vertinami tikrąja verte:</p> <p>i) svarbias prielaidas, sudariusias vertinimo modelių ir būdų pagrindą, kai tikroji vertė buvo nustatyta pagal 8 straipsnio 7 dalies b punktą,</p> <p>ii) kiekvienos kategorijos finansinių priemonių ar turto, kuris nėra finansinė priemonė, tikrąją vertę, vertės pokyčius, tiesiogiai įtrauktus į pelno (nuostolių) ataskaitą, taip pat pokyčius, įtrauktus į tikrosios vertės rezervą,</p> <p>iii) informaciją apie kiekvienos rūšies išvestinių finansinių priemonių mastą ir pobūdį, įskaitant svarbias sąlygas, kurios gali paveikti būsimų pinigų srautų dydį, pasiskirstymą per tam tikrą laiką ir užtikrintumą, ir</p>	<p>6-ojo VAS V skyriaus <i>Sutrumpinto aiškinamojo rašto pastabos</i> 38 ir 39 punktai:</p> <p>38. Apie finansinį turtą ir finansinius įsipareigojimus, kurie įvertinti tikrosiomis vertėmis, nurodoma:</p> <p>38.1. Kaip nustatoma finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų tikroji vertė ir jos nustatymo prielaidos.</p> <p>38.2. Kiekvienos finansinio turto ar finansinių įsipareigojimų grupės tikrosios vertės pokyčiai per ataskaitinį laikotarpį.</p> <p>39. Apie išvestines finansines priemones nurodoma:</p> <p>39.1. Trumpas kiekvienos grupės apibūdinimas.</p> <p>39.2. Tikrosios vertės pokyčiai, jei pelno (nuostolių) ar nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitose jie neparodyti atskiroje eilutėje.</p>	<p>Direktyvos nuostatos į 6-ąjį VAS perkeltos.</p>

Apskaitos direktyvos nuostatos, susijusios su labai mažomis ir mažomis įmonėmis	Paiškinimai	Pasiūlymai
<p>iv) lentelę, kurioje parodomi tikrosios vertės rezervo pokyčiai per finansinius metus;</p> <p>d) bendrą visų finansinių įsipareigojimų, garantijų ar neapibrėžtųjų straipsnių, neįtrauktų į balansą, sumą, nurodant visų pateiktų vertingų užstatų pobūdį ir formą; atskirai atskleidžiami visi įsipareigojimai, susiję su pensijomis ir susijusiomis arba asocijuotosiomis įmonėmis;</p>	<p>39.3. Svarbios sąlygos, kurios gali paveikti būsimųjų gryną pinigų srautų dydį, periodiškumą ir stabilumą.</p> <p>44. Apie suteiktą garantiją ar laidavimą už kito asmens įsipareigojimus atskleidžiama:</p> <p>44.1. Garantijos ar laidavimo pobūdis ir suma.</p> <p>44.2. Atskirai garantijos ar laidavimai, suteikti už dukterinių, asocijuotųjų ar pagal jungtinės veiklos sutartį kontroliuojamų bendrųjų įmonių įsipareigojimus.</p>	<p>Tikslinti 6-ojo VAS 44 punktą pagal Apskaitos direktyvos 16 straipsnio 1 dalies d punktą.</p>

Apskaitos direktyvos nuostatos, susijusios su labai mažomis ir mažomis įmonėmis	Paiškinimai	Pasiūlymai
<p>e) administracinio, valdymo ir priežiūros organų nariams išmokėtų avansų ir suteiktų paskolų suma, nurodant palūkanų normas, pagrindines sąlygas ir visas sugrąžintas, nurašytas arba atsisakytas sumas, taip pat jų vardu priimtus įsipareigojimus bet kurios rūšies garantijų forma, nurodant bendrą sumą kiekvienai kategorijai;</p> <p>f) atskirų pajamų arba sąnaudų straipsnių, kurie yra išskirtinai dideli ar dažni, sumą ir pobūdį;</p>	<p>46. Apie įmonės santykius su įmonės vadovais, tai yra įmonės administracijos vadovu, valdybos, stebėtojų tarybos nariais, kitais asmenimis, turinčiais teisę planuoti ir kontroliuoti įmonės veiklą, jai vadovauti ir (ar) atsakyti už galutinius sprendimus, atskleidžiama kiekvienos grupės:</p> <p>46.1. asmenų skaičius;</p> <p>46.2. per ataskaitinį ir praėjusį ataskaitinį laikotarpį išmokėtų avansų ir suteiktų paskolų suma, palūkanų normos, pagrindinės paskolų sąlygos ir sugrąžinta suma;</p> <p>46.3. įmonės priimti įsipareigojimai pagal visų rūšių garantijas.</p>	<p>Direktyvos nuostatos yra perkeltos į 6-ojo VAS V skyrių, tačiau Apskaitos direktyvos 16 straipsnio 1 dalies e punkte nereikalaujama nurodyti asmenų skaičiaus.</p> <p>Apskaitos direktyvos 16 straipsnio 1 dalies f punkto nuostatos į 6-ojo VAS V skyrių neįtrauktos. Pagal dabartinę 6-ojo VAS</p>

Apskaitos direktyvos nuostatos, susijusios su labai mažomis ir mažomis įmonėmis	Paiškinimai	Pasiūlymai
<p>g) sumas, kurias įmonė yra skolinga ir turi gražinti vėliau kaip po penkerių metų, taip pat visas įmonės gautas paskolas, už kurias įmonė yra pateikusi vertingą užstatą, nurodant užstato pobūdį ir formą; ir</p> <p>h) vidutinį darbuotojų skaičių finansiniais metais.</p>	<p>43. Apie mokėtinas sumas ir įsipareigojimus atskirai nurodoma:</p> <p>43.1. Sumos, kurias įmonė turi gražinti vėliau kaip po penkerių metų.</p> <p>43.2. Skolų, už kurias įmonė yra užstačiusi turtą, suma, užstato rūšis, pobūdis ir jo balansinė vertė.</p> <p>6-ojo VAS III skyrius <i>Bendroji aiškinamojo rašto dalis</i></p> <p>23.7. Ataskaitinių finansinių metų ir praėjusių finansinių metų vidutinis darbuotojų skaičius pagal sąrašą.</p>	<p>redakciją tokia informacija galėtų būti atskleista kaip kita reikšminga informacija, todėl siūlome pildyti 6-ąjį VAS.</p> <p>Apskaitos direktyvos nuostatos perkeltos į 6-ojo VAS V skyrių, tačiau direktyvos 16 straipsnio 1 dalies g punkte nereikalaujama nurodyti užstato balansinės vertės.</p> <p>Direktyvos nuostatos perkeltos į 6-ojo VAS III skyrių.</p>

Apskaitos direktyvos nuostatos, susijusios su labai mažomis ir mažomis įmonėmis	Paiškinimai	Pasiūlymai
	<p>6-ojo VAS V skyriuje <i>Sutrumpinto aiškinamojo rašto pastabos</i> nustatyta atskleisti kitą informaciją, kurios nereikėtų teikti labai mažoms ir mažoms įmonėms:</p> <p>31. Jei kitose finansinėse ataskaitose nepateikta visa arba dalis lyginamosios informacijos, turi būti atskleidžiamos priešastys.</p> <p>32. Apie esminių klaidų taisymą turi būti atskleidžiama:</p> <p>32.1. esminių klaidų pobūdis;</p> <p>32.2. kad ankstesnių laikotarpių informacija buvo koreguota arba kad to padaryti neįmanoma;</p> <p>32.3. ankstesnių laikotarpių duomenų koregavimo sumos ir nurodytų laikotarpių duomenys iki ir po koregavimo.</p> <p>34. Kai praėjusių finansinių metų duomenys perklasifikuojami, atskleidžiamas kiekvieno straipsnio arba straipsnių grupės</p>	<p>Siūlome tikslinti 6-ojo VAS informacijos atskleidimo reikalavimus, kad iš labai mažų ir mažų įmonių nebūtų reikalaujama daugiau informacijos negu Apskaitos direktyvoje.</p> <p>Labai mažoms ir mažoms įmonėms atskleisti Apskaitos direktyvos 16 straipsnyje nurodytą informaciją.</p> <p>Jei labai mažos įmonės netaikytų vertinimo tikrąja verte, galėtų atskleisti dalį direktyvos 16 straipsnio 1 dalyje nurodytos informacijos, nes būtų pasinaudota 36 straipsnio 3 dalyje numatyta galimybe dėl vertinimo tikrąja verte netaikymo.</p> <p>Jei labai mažų įmonių apskaitos tvarkymo ir finansinių ataskaitų sudarymo reikalavimai būtų nustatyti 38-ajame VAS, tai jame reikėtų suformuluoti ir informacijos atskleidimo reikalavimus.</p>

Apskaitos direktyvos nuostatos, susijusios su labai mažomis ir mažomis įmonėmis	Paiškinimai	Pasiūlymai
	<p>duomenų klasifikavimo pakeitimo pobūdis, priešastys ir sumos. Jei praėjusių finansinių metų duomenų perklasifikuoti neįmanoma, turi būti nurodoma priežastis, dėl kurios duomenys nebuvo perklasifikuoti, ir dėl to neatliktų koregavimų pobūdis.</p> <p>35. Apie reikšmingus apskaitinių įvertinimų keitimus atskleidžiama:</p> <p>35.1. informacija, kad buvo pakeistas apskaitinis įvertinimas ir keitimo priežastys;</p> <p>35.2. apskaitinio įvertinimo keitimo pobūdis ir poveikis;</p> <p>35.3. suma, kuri daro įtaką ataskaitinio laikotarpio rezultatams;</p> <p>35.4. paaiškinimas, jei sumos, kuri galėtų daryti įtaką laikotarpio rezultatams, apskaičiuoti negalima.</p> <p>36. Apie nematerialųjį, ilgalaikį materialųjį ir ilgalaikį finansinį turtą nurodoma:</p>	

Apskaitos direktyvos nuostatos, susijusios su labai mažomis ir mažomis įmonėmis	Paiškinimai	Pasiūlymai
	<p>36.1. nematerialiojo turto amortizacijos ir ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo skaičiavimo metodai, naudingo tarnavimo laikas;</p> <p>36.2. turto nuvertėjimo sąnaudų suma, parodyta pelno (nuostolių) ataskaitoje, jei turtas nuvertėjo;</p> <p>36.3. turto nuvertėjimo sumažinimo suma, jei pasikeitus aplinkybėms, ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais pripažintas turto nuvertėjimas buvo sumažintas.</p> <p>37. Jei prestižo amortizacijos laikotarpis ilgesnis kaip penkeri metai, jis turi būti nurodomas ir atskleidžiami motyvai, dėl kurių nustatyta tokia jo trukmė.</p> <p>40. ir (ar) asocijuotąsias įmones pateikiama informacija:</p> <p>40.1. dukterinės ir (ar) asocijuotosios įmonės pavadinimas, veiklos pobūdis;</p>	

Apskaitos direktyvos nuostatos, susijusios su labai mažomis ir mažomis įmonėmis	Paiškinimai	Pasiūlymai
	<p>40.2. valdoma dukterinės ir (ar) asocijuotosios įmonės dalis;</p> <p>40.3. dukterinės ir (ar) asocijuotosios įmonės nuosavo kapitalo dydis;</p> <p>40.4. dukterinės ir (ar) asocijuotosios įmonės ataskaitinio laikotarpio veiklos rezultatas, t. y. grynasis pelnas ar nuostoliai.</p> <p>41. Apie atsargas atskleidžiama:</p> <p>41.1. Balansinė vertė ataskaitinio laikotarpio pradžioje ir pabaigoje.</p> <p>41.2. Atsargų nukainojimo iki gryniosios galimo realizavimo vertės suma.</p> <p>41.3. Atsargų nukainojimo sumažinimo suma.</p> <p>42. Apie įmonės kapitalą atskleidžiama:</p> <p>42.1. Akcinės bendrovės ar uždarnosios akcinės bendrovės kiekvienos klasės akcijų skaičius ir nominali vertė. Kiekvienos klasės akcijų skaičiaus ir (ar) nominalios vertės pokytis, jei per ataskaitinį laikotarpį įmonė</p>	

Apskaitos direktyvos nuostatos, susijusios su labai mažomis ir mažomis įmonėmis	Paiškinimai	Pasiūlymai
	<p>padidino arba sumažino savo įstatinį kapitalą.</p> <p>42.2. Tikrosios ūkinės bendrijos ar komanditinės ūkinės bendrijos veiklos sutartyje nurodyta bendra dalyvių įnašų vertė, gautinų ir (ar) grąžintinų įnašų vertė paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną.</p> <p>42.3. Mažosios bendrijos gautinų ir (ar) grąžintinų narių įnašų vertė paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną. Per ataskaitinį laikotarpį mažosios bendrijos nariams avansu išmokėta pelno dalis.</p> <p>42.4. Žemės ūkio ir kooperatinės bendrovės grąžintinų pajinių įnašų vertė paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną.</p> <p>45. Jeigu įmonės veiklą reglamentuojantys įstatymai ar įmonės įstatai ir kiti steigimo dokumentai nustato įmonės valdymo organo prievolę rengti pelno (nuostolių) paskirstymo projektą,</p>	

Apskaitos direktyvos nuostatos, susijusios su labai mažomis ir mažomis įmonėmis	Paiškinimai	Pasiūlymai
<p>2. Valstybės narės gali <i>mutatis mutandis</i> reikalauti, kad mažosios įmonės atskleistų 17 straipsnio 1 dalies a, m, p, q ir r punktuose reikalaujamą informaciją.</p> <p>Taikant pirmą pastraipą, pagal 17 straipsnio 1 dalies p punktą reikalaujama pateikti informacija apima tik tame</p>	<p>aiškinamajame rašte turi būti pateikiamas siūlomas pelno (nuostolių) paskirstymo projektas.</p> <p>47. Pateikiama kita reikšminga informacija, kuri atskleidžia įmonės veiklos pobūdį, finansinę būklę ir veiklos rezultatus, tačiau nebuvo pateikta kitose finansinėse ataskaitose.</p> <p>Direktyvos 17 straipsnio a, m, p, q ir r punktuose nustatyta papildoma informacija, kurią turi atskleisti vidutinės bei didžiosios įmonės ir viešojo intereso įmonės:</p> <p>1. Be informacijos, kurios reikalaujama pagal 16 straipsnį ir kitas šios direktyvos nuostatas, finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte vidutinės bei didžiosios įmonės ir viešojo intereso įmonės atskleidžia šią informaciją:</p>	<p>Atsižvelgdami į Apskaitos direktyvos 23 konstatuojamosios dalies 23 punkto nuostatas, t. y. balanse ir pelno (nuostolių) ataskaitoje pateikiamą informaciją reikėtų papildyti informacija, atskleidžiama finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte. Paprastai finansinių ataskaitų vartotojams mažai kada reikia papildomos informacijos apie mažas įmones, o mažoms įmonėms gali būti brangu tokią informaciją surinkti. Todėl yra pagrindo mažoms įmonėms taikyti riboto informacijos atskleidimo tvarką. Mažinant administracinę našą ir užtikrinant lengvesnę apskaitos</p>

Apskaitos direktyvos nuostatos, susijusios su labai mažomis ir mažomis įmonėmis	Paiškinimai	Pasiūlymai
<p>punkte nurodytų susitarimų pobūdį ir verslo tikslą.</p> <p>Taikant pirmą pastraipą, pagal 17 straipsnio 1 dalies r punktą reikalaujama pateikti informacija apima tik sandorius, sudarytus su to punkto ketvirtoje pastraipoje išvardytomis šalimis.</p> <p>3. Valstybės narės nereikalauja, kad mažosios įmonės atskleistų daugiau informacijos, nei reikalaujama ar leidžiama šiame straipsnyje.</p>	<p>a) įvairių ilgalaikio turto straipsnių atveju:</p> <p>i) įsigijimo kainą arba gamybos savikainą, arba, jei taikytas alternatyvus vertinimo pagrindas, tikrąją vertę arba perkainotą vertę finansinių metų pradžioje ir pabaigoje,</p> <p>ii) per finansinius metus įsigyto, parduoto ar perduoto turto vertę,</p> <p>iii) sukaupto vertės koregavimo sumą finansinių metų pradžioje ir pabaigoje,</p> <p>iv) per finansinius metus priskaičiuotą vertės koregavimą,</p> <p>v) sukaupto vertės koregavimo pokyčius, susijusius su per finansinius metus įsigytu, parduotu ir perduotu turtu, ir</p> <p>vi) kai palūkanos kapitalizuojamos pagal 12 straipsnio 8 dalį, per finansinius metus kapitalizuotą sumą.</p> <p>m) įmonės, rengiančios mažiausios įmonių grupės, kuriai aptarta įmonė priklauso kaip</p>	<p>tvarkymą, siūloma nesinaudoti 17 straipsnio 1 dalies a, m, p, q ir r punktuose numatyta galimybe dėl atskleidimo reikalavimų mažoms įmonėms papildymo.</p>

Apskaitos direktyvos nuostatos, susijusios su labai mažomis ir mažomis įmonėmis	Paiškinimai	Pasiūlymai
	<p>patronuojamoji įmonė ir kuri priklauso m punkte nurodytai įmonių grupei, konsoliduotąsias finansines ataskaitas, pavadinimą ir registruotosios būstinės adresą;</p> <p>p) įmonės susitarimų, neįtrauktų į balansą, pobūdį ir verslo tikslą, taip pat tų susitarimų finansinį poveikį įmonei, jeigu dėl tų susitarimų atsirandantys pavojai ar nauda yra reikšmingi ir jeigu tokius pavojus ar naudą būtina atskleisti siekiant įvertinti įmonės finansinę būklę;</p> <p>q) po balanso datos įvykusių reikšmingų įvykių, neparodytų pelno (nuostolių) ataskaitoje arba balanse, pobūdį ir finansinį poveikį, ir</p> <p>r) sandorius, kuriuos įmonė sudarė su susijusiomis šalimis, įskaitant tokių sandorių sumą, susijusių šalių santykių pobūdį ir kitą</p>	

Apskaitos direktyvos nuostatos, susijusios su labai mažomis ir mažomis įmonėmis	Paiškinimai	Pasiūlymai
	<p>informaciją apie sandorius, kuri yra būtina norint suprasti įmonės finansinę būklę. Informacija apie atskirus sandorius gali būti agreguojama pagal jų pobūdį, išskyrus atvejus, kai, norint suprasti susijusių šalių sandorių poveikį įmonės finansinei būklei, būtina atskira informacija.</p> <p>Valstybės narės gali leisti arba reikalauti, kad būtų atskleidžiami tik tie sandoriai su susijusiomis šalimis, kurie nebuvo sudaryti įprastomis rinkos sąlygomis.</p> <p>Valstybės narės gali leisti, kad būtų neatskleidžiami tarp vieno ar daugiau grupės narių sudaryti sandoriai, jei patronuojamosios įmonės, su kuriomis sudarytas sandoris, visiškai priklauso tokiam nariui.</p> <p>Valstybės narės gali leisti, kad vidutinė įmonė atskleistų tik tuos sandorius su susijusiomis šalimis, kuriuos ji sudarė su:</p>	

Apskaitos direktyvos nuostatos, susijusios su labai mažomis ir mažomis įmonėmis	Paiškinimai	Pasiūlymai
	<p>i) savininkais, turinčiais įmonės akcijų paketą;</p> <p>ii) įmonėmis, kurių akcijų paketą turi pati įmonė, ir</p> <p>iii) įmonės administravimo, valdymo ar priežiūros organų nariais.</p>	
<p>36 straipsnis. Labai mažoms įmonėms taikomos išimtys</p> <p>1. Valstybės narės gali labai mažas įmones atleisti nuo kai kurių ar visų šių prievolių:</p> <p>a) prievolės pateikti informaciją apie ateinančių laikotarpių sąnaudas bei sukauptas pajamas ir apie sukauptas sąnaudas bei būsimųjų laikotarpių pajamas. Kai valstybė narė pasinaudoja ta galimybe, ji gali leisti toms įmonėms nesilaikyti 6 straipsnio 1 dalies d punkto</p>	<p>Direktyvos 6 straipsnis. Bendrieji finansinės atskaitomybės principai</p> <p>1. Metinėse ir konsoliduotosiose finansinėse ataskaitose pateikiami straipsniai pripažįstami ir vertinami laikantis šių bendrųjų principų:</p>	<p>2-ojo VAS „Balansas“ 23 punkte nustatyta, kad sukauptos pajamos parodomos gautinų sumų straipsniuose, o ateinančio laikotarpio sąnaudos – išankstinių mokėjimų straipsniuose. Jeigu sukauptų pajamų ir ateinančio laikotarpio sąnaudų sumos yra reikšmingos, jos gali būti rodomos atskiromis eilutėmis ir paaiškinamos aiškinamajame rašte. 2-ojo VAS 36 punkte nustatyta, kad sukauptos sąnaudos parodomos kitų</p>

Apskaitos direktyvos nuostatos, susijusios su labai mažomis ir mažomis įmonėmis	Paiškinimai	Pasiūlymai
<p>nuostatų, susijusių su ateinančių laikotarpių sąnaudomis ir sukauptų pajamų ir sukauptų sąnaudų ir būsimųjų laikotarpių pajamų pripažinimu, tik šio straipsnio 2 dalies b punkto vi papunktyje nurodytų kitų sąnaudų atveju, jei tai nurodyta finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte arba, kaip nurodyta šios dalies b punkte, balanso apačioje;</p> <p>b) prievolės parengti finansinių ataskaitų aiškinamąjį raštą pagal 16 straipsnį, jeigu informacija, kurios reikalaujama pagal šios direktyvos 16 straipsnio 1 dalies d ir e punktus ir Direktyvos 2012/30/ES 24 straipsnio 2 dalį, atskleidžiama balanso apačioje;</p>	<p>d) balanse ir pelno (nuostolių) ataskaitoje pripažįstamos sumos apskaičiuojamos pagal kaupiamąjį principą;</p>	<p>įsipareigojimų, o ateinančio laikotarpio pajamos – gautų išankstinių mokėjimų straipsniuose. Jeigu sukauptų sąnaudų ir ateinančių laikotarpių pajamų sumos yra reikšmingos, jos gali būti rodomos atskiromis eilutėmis ir paaiškinamos aiškinamajame rašte.</p> <p>Siūloma nesinaudoti Apskaitos direktyvos 36 straipsnio 1 dalies a punkte numatyta pasirinkimo galimybe ir neleisti labai mažoms įmonėms nesilaikyti 6 straipsnio 1 dalies d punkto nuostatų.</p> <p>Visiems juridiniams asmenims, taikantiems VAS, yra numatytas aiškinamasis raštas, net ir mažosioms bendrijoms, todėl siūloma Apskaitos direktyvos 36 straipsnio 1 dalies b punkte numatyta pasirinkimo galimybe nesinaudoti.</p>

Apskaitos direktyvos nuostatos, susijusios su labai mažomis ir mažomis įmonėmis	Paiškinimai	Pasiūlymai
<p>2. Valstybės narės labai mažoms įmonėms gali leisti:</p> <p>a) parengti tik sutrumpintą balansą, atskirai nurodant bent III ar IV prieduose pateiktus raišmis pažymėtus straipsnius, kai taikytina. Tais atvejais, kai taikomas šio straipsnio 1 dalies a punktas, į balansą neįtraukiami III priede nurodyti dalies „Turtas“ E straipsniai ir dalies „Įsipareigojimai“ D straipsniai arba IV priede nurodyti E ir K straipsniai;</p>		<p>Vadovaujantis principu „visų pirma galvoti apie mažuosius“, siūloma svarstyti, ar labai mažoms įmonėms parengti atskirą, dar labiau supaprastintą sutrumpinto balanso formą, kurioje būtų pateikti tik raišmis pažymėti straipsniai.</p> <p>Tokia balanso forma atrodytų taip:</p> <p>Turtas</p> <p>A. Igalaikis turtas</p> <p>B. Trumpalaikis turtas</p> <p>Nuosavas kapitalas ir įsipareigojimai</p> <p>C. Nuosavas kapitalas</p> <p>D. Dotacijos, subsidijos</p> <p>E. Atidėjiniai</p> <p>F. Mokėtinios sumos ir įsipareigojimai</p> <p>Manoma, kad elementarų, kelių eilučių sutrumpintą balansą parengti labai mažoms įmonėms nebūtų sunku.</p>

Apskaitos direktyvos nuostatos, susijusios su labai mažomis ir mažomis įmonėmis	Paiškinimai	Pasiūlymai
<p>b) parengti tik sutrumpintą pelno (nuostolių) ataskaitą, atskirai nurodant bent šiuos punktus, kai taikytina:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) grynosios pajamos, ii) kitos pajamos, iii) žaliavų ir sudedamųjų dalių sąnaudos, iv) personalo sąnaudos, v) vertės koregavimas, vi) kitos sąnaudos, vii) mokesčiai, viii) pelnas arba nuostoliai. <p>3. Valstybės narės labai mažoms įmonėms, kurios naudojami bet kuria šio straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyta išimtimi, neleidžia taikyti 8 straipsnio arba nereikalauja, kad jos jį taikytų.</p>	<p>8 straipsnis. Alternatyvus vertinimas tikrąja verte</p>	<p>Nesinaudoti Apskaitos direktyvos 36 straipsnio 2 dalies b punkto pasirinkimo galimybe, nes šiame punkte pateikta pelno (nuostolių) ataskaitos forma skirtųsi nuo mažų, vidutinių ir didelių įmonių pelno (nuostolių) ataskaitos. Jei labai maža įmonė taptų maža įmone, ji jau naudotų mažai įmonei skirtą pelno (nuostolių) ataskaitos formą ir turėtų kitaip grupuoti sąnaudas. Kitos įmonės taip pat turėtų atitinkamai pergrupuoti sąnaudas, jei taptų labai mažomis įmonėmis. Sąnaudų pergrupavimas įmonėms pereinant iš vienos kategorijos į kitą, būtų laikomas apskaitos sunkinimu.</p> <p>Svarstyti, ar labai mažoms įmonėms reikia parengti atskirą, dar labiau supaprastintą, sutrumpintą pelno (nuostolių) ataskaitos formą.</p> <p>Jei nė viena Apskaitos direktyvos 36 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyta išimtimi nepasinaudotume, labai mažos įmonės turėtų turtą vertinti tikrąja verte.</p>

Tyrimo rezultatus apsvarsčius Apskaitos standartų komiteto posėdyje, priimtas pasiūlymas kreiptis į Europos Komisiją dėl Apskaitos direktyvos nuostatų, susijusių su balanso ir pelno (nuostolių) ataskaitos formomis ir išimtimis labai mažoms įmonėms, išaiškinimo. Taip pat nuspręsta pasidomėti Apskaitos direktyvos nuostatų perkėlimo į valstybių narių teisės aktus kitų Europos Sąjungos šalių praktika.

Tyrimą atliko

Apskaitos standartų skyriaus vyresn. specialistė Kristina Volodkovič

k.volodkovic@aat.lt